

NÉMETH LILLA

Régészet

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Juhász Lajos

adjunktus, ELTE BTK

BRIGETIO KELETI KULTUSZAI**Kulcsszavak:** brigetio, orientális istenek, római régészet, anatólia, egyiptom

Az OTDK dolgozatomban Brigetio legiotáborának, táborvárosának, és polgárvárosának kutatásának egyik megoldatlan kérdésével, az orientális istenek helyzetével foglalkoztam. A Severus-korban nagy számú leleten és feliraton megjelenő egyiptomi, szír, anatóliai, és perzsa istenek idáig nem voltak rendszerezve vizsgálva. A keleti lakosság szerepe ezen kultuszok megvalósulásában szintén csak említésekre volt korlátozva.

A korábban kiadott, ezen kultuszokkal összefüggésbe hozható anyag teljes felkutatása, majd a leletanyag Katalógusba (mely a dolgozat Kiegészítő dokumentuma) szervezése után azt istenenként haladva elemeztem, és válaszokat adtam a velük kapcsolatos legfontosabb kérdésekre, kiemelt szerepet fordítva az epigráfiai névanyagra, és az abból levonható következtetésekre a dedikációkhoz köthető személyes etnikumát illetően. A dolgozatban röviden bemutatom az egyes keleti régiók isteneihez tartozó leleteket, majd azok elemzése képezi a dolgozat magját.

Az alábbi kultuszokat azonosítottam Brigetióban: Serapis, Iupiter Serapis; Ízisz, Ízisz-Fortuna, Ízisz-Démétér; Harpokratés; Osiris; Thot, Thot-Mercurius; Hermanubis; Sol Elegabalus Ammudatis; Apollo-Daphneus; Baltis; Iupiter-Dolichenus; Mithras és a Dadophoroi.

A kutatásom fontos módszerét jelentette az epigráfiai, kiemelten a névizsgálat, melynek segítségével azonosítottam a dedikáló személyek etnikumát, azt, hogy azonosíthatóak-e keleti eredetűként.